

Onze Visie op de Vrijtijdseconomie

Kansen in coronatijd editie

6

De coronacrisis raakt iedereen. Zeker ook de ondernemers in de vrijetijdseconomie. Maar biedt deze crisis ook nieuwe kansen? In een reeks van zeven artikelen gaan we op onderzoek uit. Dit is het zesde artikel. In de vorige Ginder-Visie op de Vrijtijdseconomie belichtten we de invloed van corona op de internationale bezoekersstromen. In dit nummer bekijken we hoe corona onze gezondheid beïnvloedt. Wat dat betekent voor ons vrijetijdsgedrag en hoe partijen - ondernemers, gemeenten en andere organisaties - hierop kunnen inspelen.

Thema 6: Corona en gezondheid

Hoe beïnvloedt corona onze gezondheid? Als definitie van gezondheid houden we hier aan¹: een toestand van volledig fysiek, geestelijk en sociaal welbevinden. Dus niet louter het ontbreken van ziekte. Het gaat dus niet alleen om het voorkomen van corona door social distancing, mondkapjes en meer aandacht voor hygiëne, maar ook om de vraag hoe je voldoende beweging krijgt als sporten binnen en in groepsverband niet mogelijk is. En hoe je psychisch omgaat met onzekerheid (over corona, je werk) en het vrijwel ontbreken van contacten met vrienden, familie en collega's. En wat betekent een lange periode van isolement voor je eetgedrag en het gebruik van genotmiddelen als (sterke) drank en sigaretten? Onderstaand geven we vijf inzichten hoe dit ons vrijetijdsgedrag verandert en kansen biedt als hier op slimme wijze op wordt ingespeeld, niet alleen nu maar ook (ver) na de coronaperiode.

¹ Definitie World Health Organisation

Vijf inzichten:

- Inzicht 1: Spellen en games booming
- Inzicht 2: We gaan massaal naar buiten en bewegen meer
- Inzicht 3: Ruimte om je heen wordt meer gewaardeerd
- Inzicht 4: Samenkomen graag, maar wel op bijzondere plekken
- Inzicht 5: Behoefte om lichaam en geest weer in balans te brengen



➤ Inzicht 1: Spellen en games booming

Uit onderzoek blijkt dat er weinig dingen zijn die zo goed zijn voor je brein en welbevinden als spelen, voor jong én oud. Spelen ontspant, prikkelt de fantasie, versterkt de sociale verbondenheid en houdt de hersens fit. Precies wat je nodig hebt in de coronatijd, maar



gezien de voordelen ook lang daarna. Dat hier veel behoefte aan is zien we ook terug in verkooprecords van zowel online games en spelcomputers alsook oude titels (Monopoly, Mens erger je niet) en nieuwe titels van bordspellen als Codenames, Verboden eiland, Alhambra en, geloof het of niet.... Pandemic! Deze trend zette zich al voor de crisis in, maar krijgt nu een extra boost.

Bied je gasten beleving

Deze trend zorgt niet alleen voor een goed belegde boterham voor spellen- en gamefabrikanten, maar biedt ook kansen aan ondernemers in de vrijetijdseconomie om hun gasten meer en een andere beleving mee te geven in hun productaanbod. Een mooi voorbeeld is het Rijksmuseum Oudheden (RMO) in Leiden dat een game ontwikkelde over de Romeinen als tijdelijk substituut óf als extraatje voor of na een fysiek bezoek aan dit prachtige museum <https://www.rmo.nl/uw-bezoek/activiteiten/game-romeinen-quest/> Ook de uitjes voor bedrijven gaan (tijdelijk online) door, zie bijvoorbeeld Puur Utrecht Evenementen dat gewoonlijk vele bedrijfsuitjes in spelvorm aanbiedt in de Utrechtse binnenstad, maar nu ook tientallen online spellen <https://puurutrecht.nl/sport-en-spel/quizen-en-spellen/>

Wie is de Mol spelen. Ideaal voor groepsaccommodaties

Een ander mooi voorbeeld is zelf met vrienden of collega's 'Wie is de Mol spelen', het kijkcijferkanon van de afgelopen maanden met een jubileumreeks vanuit Toscane. Er is nu een 2.0 versie om zelf te spelen van IDTV en het uitjesbureau <https://uitjesbureau.nl/uitje/wie-is-de-mol/>. Deze markt gaat na de coronacrisis ongetwijfeld 'boomen', straks als het live weer kan, nu collega's, vriendenclubjes en families elkaar soms al maanden niet meer live en als groep hebben gezien. Deze trend biedt mooie kansen voor groepsaccommodaties, hotels en bungalowparken alsmede grotere horecabedrijven om op in te spelen. Zou mooi zijn om te onderzoeken wat dit voor de bezetting, omzet en bedrijfsvoering betekent.



➤ Inzicht 2: We gaan massaal naar buiten en bewegen meer

Na dagen, of soms maanden binnen zitten, hebben we behoefte aan frisse lucht en beweging. Buiten sporten is dan ook aan een ware opmars bezig: de fietsverkopen exploderen, de hardloop- en wandelschoenen zijn niet aan te slepen en de golfverenigingen die het afgelopen jaren soms best moeilijk hadden, zien hun ledentallen nu fors groeien omdat golfen ruimte en heerlijke buitenlucht biedt. Ook hiervoor geldt, zoals mijn collega Willem Kraanen in één van de vorige edities aangaf: 'buiten is het nieuwe binnen'. Het er even uit zijn op een moment dat jou het beste schikt, meer bewegen, maar ook het kunnen bewaren van voldoende afstand spelen hierbij allemaal een belangrijke rol. En dat dit goed is voor je gezondheid blijkt uit tal van studie, onder andere <https://www.outdoorinfo.nl/gezond-buiten-10-redenen-waarom-je-naar-buiten-moet-gaan/>

Dit biedt ook mooie kansen voor bestemmingen in Nederland die toeristisch nog in ontwikkeling zijn om op in te spelen, denk aan Groningen dat, hoewel zeer gewaardeerd door de bezoekers, bij het grote publiek nog relatief onbekend is. Hier kun je nog eindeloos wandelen en fietsen, zonder drukte, genietend van de Waddenzee (Unesco Werelderfgoed), statige Borgen en kloosters en het mooiste dorp van Nederland, Winsum. Meer weten? Kijk op: <https://waddenland.groningen.nl/>

Speel in op fiets- en wandeltrend

Ook horecaondernemers aan fiets- en wandelroutes, die nu gesloten zijn of zich moeten behelpen met de verkoop van koeken en 'coffee to go', kunnen de toekomst weer zonniger tegemoet zien. Want de verwachting is dat de trend van fietsen en wandelen in eigen land zich doorzet. En daarbij word je geholpen door een enorm netwerk van (knooppunten-) routes en route apps. Alleen Natuurmonumenten heeft al meer dan 400 routes <https://www.natuurmonumenten.nl/routes>

En het wordt nu ook tijd om opnieuw te kijken naar verdienmodellen voor natuur- en landschapsbeheerders als Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en de Provinciale landschappen. Hoe kunnen ze al dit extra bezoek en hoge waardering omzetten in meer binding en meer inkomsten? Vanuit ons bureau hebben we hier de afgelopen tijd al de nodige ideeën voor ontwikkeld.

Fitness nu vaker buiten

De verschuiving naar het gezonde buiten zijn zal ook de fitnessclubs veranderen: de ervaringen met het tijdelijk aanpassen naar meer buitenprogramma's met activiteiten als joggen, oefencircuits in de bossen of bootcamps zal op termijn gevolgen hebben voor de locatiekeuze en de programmering. Een bijzondere nieuwe trend is tot slot ook canicross <https://www.canicrossnederland.nl/>, waarbij je samen met je trouwe viervoeter aangeliend hardloopt over paden of door de vrije natuur; goed voor de conditie van hond en baasje zonder overlast voor andere groepen.

➤ **Inzicht 3: Ruimte om je heen wordt meer gewaardeerd**

Door corona is afstand houden heel belangrijk geworden. Daarmee wordt de kans op besmetting een stuk kleiner. Dit betekent dat aanbieders die zich richten op grote groepen mensen, denk aan congressen, beurzen, festivals en popconcerten, al een behoorlijke tijd dicht zijn. Maar ook aanbieders die wel open zijn of tijdelijk dicht zijn/waren, zoals musea, theaters, bioscopen en restaurants hebben het heel moeilijk. Deze zijn noodgedwongen met timeslots gaan werken. Hierdoor wordt de capaciteit slimmer benut maar dan nog blijft het aantal mensen ver achter bij de situatie van voor de crisis.



Nieuwe norm: meer ruimte per persoon

Toch verwachten we dat we hier blijvend iets van kunnen en moeten leren: ruimte wordt gewaardeerd zodat mensen met meer rust en ruimte kunnen eten, ruimer zittend hun film kunnen genieten en minder kans lopen om iets op te lopen, is het niet corona dan wel een griep of een stevige verkoudheid. Na corona zal meer ruimte/m² per persoon o.i. de norm worden hetgeen belangrijke gevolgen zal hebben voor het ontwerp, bouw en inrichting van nieuwe vrijetijdsvoorzieningen.

Zet je ruimte efficiënter in

Om in deze nieuwe situatie met (iets) meer ruimte per gast renderend te kunnen blijven exploiteren, zijn er een paar belangrijke instrumenten: Meer of flexibeler in te delen capaciteit. Het structureel instellen van timeslots in combinatie met vormen van dynamic pricing. Ook meer binding met je doelgroep door bijvoorbeeld een clubformule, kortingen



voor vaste klanten en dergelijke past in dit beeld. Met deze aanpak kan het aantal klanten op peil blijven of zelf groeien, de toegevoegde waarde per gast toenemen door een efficiëntere inzet van ruimte, middelen en personeel en hogere prijzen voor tijdstippen met veel schaarste. Zo kan corona op termijn ook een blijvend positieve impact hebben op de bedrijfsvoering en exploitatie.

Ter illustratie enkele voorbeelden. Pathé Cinema <https://www.pathe.nl/specialsenevents> brengt bovenstaande bijna perfect in praktijk: de films draaien al vanaf de ochtenduren (de kosten zijn toch grotendeels vast), er is een sterke differentiatie in prijzen afhankelijk van tijdstip, type stoel en soort film en zaal (Dolby, Imax of 4Dx). En er zijn veel soorten films (kinderfilms, comedy, Bollywood of Turkse films, actie etc.) voor heel veel soorten doelgroepen (Expats, Ladiesnight, 50plus bios etc.). En tot slot zijn er meerdere abonnementsvormen.

Slim nadenken over capaciteit, middelen en prijs

Madison Square Garden in New York haalt in normale jaren een bezetting van bijna één evenement per dag (circa 320 per jaar) door veel capaciteit te koppelen aan een flexibel in te delen ruimte die geschikt is voor vele doeleinden. Toen ik hier 30 jaar geleden voor het eerst was, waren er toen al weekenddagen met 2 events per dag: ijshockey overdag en een popconcert in de avonduren! Restaurants in de VS halen vaak 3-4 shifts op een avond, terwijl mensen in Nederland vaak een hele avond een tafeltje bezet houden met één groep. Nu moeten we deze aanpak zeker niet letterlijk kopiëren, maar een bezetting van 1 naar 1,5 of 2,0 zou al een wereld van verschil maken voor de exploitatie. Uiteraard is één bezetting per avond tegen heel hoge prijzen ook een optie, kijk naar de wijze waarop sterrenrestaurants opereren. Kortom, het gaat vooral om het kritischer en slimmer nadenken over de inzet van je capaciteit, middelen en prijzen, de uitkomst kan voor iedereen weer anders zijn.

➤ Inzicht 4: Samenkomen graag, maar wel op bijzondere plekken

Door corona zitten en werken we noodgedwongen veel thuis en hebben we weinig 'live' contact met vrienden, familie en collega's. Onderzoek wijst uit dat veel mensen hier last van hebben, mensen vereenzamen, krijgen te weinig prikkels of te veel dezelfde en hebben steeds meer motivatieproblemen.

Dit betekent dat 'als Nederland weer opengaat' (lees: als er een vaccin is) we elkaar straks weer massaal willen ontmoeten in allerlei groepsverbanden: het gemiste kerstfeest of het jaarlijkse personeelsuitje inhalen, eindelijk weer op stap met die groep geliefde vrienden of eindelijk het 40-jarig huwelijksfeest vieren met kinderen en kleinkinderen.

Kansen voor niet alledaagse plekken of bijzondere entourage

De verwachting is dat we dit willen 'vieren' door naar bijzondere plekken, leuke accommodaties te gaan met gezellige activiteiten en goed eten en drinken.

Daarin passen dan niet de plekken en ruimtes zoals vele kantoren, zaaltjes in hotels en buurthuizen die een systeemplafond hebben, zoals Marcel van Roosmalen zo treffend

beschrijft in zijn boek 'Nederland onder het systeemplafond'. Nee, we kiezen dan voor iets wat ook echt anders is dan de plek waar we al maandenlang zitten.

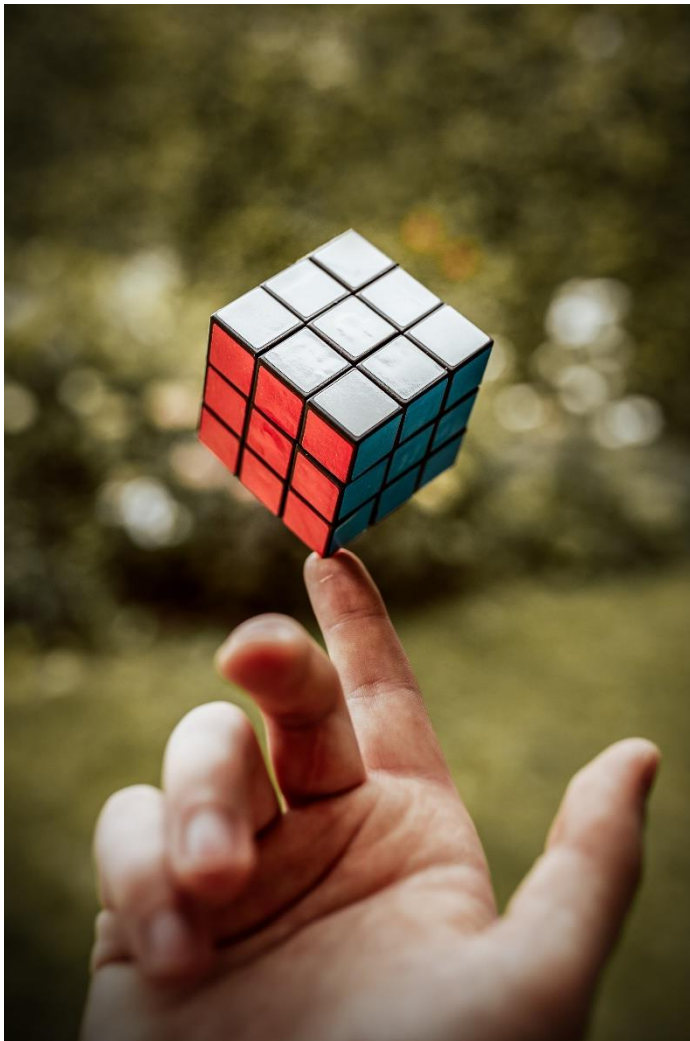
Dit biedt mooie kansen voor bijzondere gebouwen op niet alledaagse plekken en/of met een bijzondere entourage of faciliteiten. Denk aan hippe strandpaviljoens, die ook vaak in de winter open zijn <https://www.wearetravellers.nl/europa/nederland/leukste-strandtenten-nederland/>

Of met zijn allen overnachten in een watertoren, een echt chateau of een oude school <https://origineelovernachten.nl/thema/groepsaccommodatie>

Combineer met spellen- of buitentrend

En als je dan op je bestemming bent wil je ook wat leuks doen met zijn allen en niet alleen maar aan een tafel zitten. Hier ligt een mooie link naar twee van de andere trends: samen een spel doen (zie 'Play the game') of samen naar buiten gaan om te wandelen, fietsen of een golftoernooitje te houden (zie 'Ga naar buiten en beweeg').

➤ Inzicht 5: Behoeftte om lichaam en geest weer in balans te brengen



Corona trekt een zware wissel op ons gestel, niet alleen op ons lichaam maar ook onze geest. Mensen worden te zwaar door het vele binnen zitten, hebben angsten, vereenzamen of hebben motivatieproblemen en het is dan een kleine stap om (nog meer of eerder) naar genotsmiddelen als drank en sigaretten te grijpen.

Kansen voor plekken waar je je kan opladen

Dit leidt ertoe dat mensen na corona nog meer behoefte krijgen aan plekken waar ze tot rust kunnen komen, zich kunnen opladen, zich geestelijk en lichamelijk kunnen verfrissen, al dan niet ondersteund door een coach of een onlineprogramma. Niet (alleen) sauna/wellness maar ook aandacht voor de geest. Laatste jaren zijn er steeds meer kloosters die inspelen op deze trend, onder andere in



Brabant bijvoorbeeld <http://www.avantspirit.nl/programmas/balans/>. Dit biedt echter ook mooie kansen voor bijvoorbeeld vitaliteits- of kloosterhotels op bijzondere plekken die op zoek zijn naar een nieuwe doelgroep en die dit bereiken door een eigen programmering of met partners in de omgeving <https://www.365mindful.nl/oase-weekend-aan-zee/>

Zet in op gezonde voeding

Ook zouden restaurants en themaparken meer het voortouw kunnen nemen door in te zetten op gezonde(re) voeding. Een mooi voorbeeld is The Green house in Utrecht van Albron dat hier sterk op inzet: <https://www.thegreenhouserestaurant.nl/>

Ook een grote speler als de Efteling die het belangrijk vindt om haar gasten gezonder eten en drinken voor te zetten <https://www.efteling.com/nl/blog/corporate/20200612-ambitie-gezond-uit>. Of een voorbeeld van een vergaderaccommodatie die ruimte, buiten zijn en gezondheid mooi combineert en waar je niet alleen binnen kunt vergaderen maar ook buiten in de boomgaard: <https://www.olmenhorst.nl/>

Meer aandacht voor gezonde levensstijl

Naar verwachting zullen ook overheid en ziektekostenverzekeraars nog meer aandacht krijgen voor gezondheid, lifestyle en preventieprogramma's, nu wel gebleken is dat met name mensen met een zwakke gezondheid en/of een ongezonde levensstijl extra kwetsbaar zijn. Kortom, ook kansen voor coaches, fitnesscentra en privéklinieken.

Laten we samen de kansen verkennen en verzilveren

Deze bijdrage laat weer zien dat zich nieuwe behoeften en kansen aandienen. Veel gastvrijheidsondernemers spelen hier creatief op in. Soms moeten businessmodellen nog rijpen en businesscases zich bewijzen. Wij van Ginder zijn optimistisch over de veerkracht van de gastvrijheidssector. Laten we samen nieuwe wegen zoeken en kansen verkennen en verzilveren. Wij zijn er klaar voor.

Dit was de zesde Ginder-Visie op de Vrijetijdseconomie.

In het volgende nummer blikken we kort terug op de hele artikelenreeks, leggen we dwarsverbanden en blikken we vooruit op de komende jaren.

